

IZJAVA

O NAČELIMA ULAGANJA IMOVINE ZA POKRIĆE TEHNIČKIH PRIČUVA IZ DOBROVOLJNOG I OBVEZNOG MIROVINSKOG OSIGURANJA

SADRŽAJ:

I. UVOD	2
II. OSNOVNA NAČELA ULAGANJA	2
III. STRATEGIJA ULAGANJA IMOVINE.....	2
IV. INVESTICIJSKI PROCES DONOŠENJA ODLUKA.....	3
V. UPRAVLJANJE RIZICIMA	3

Temeljem članka 91. Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima (NN 22/14, 29/18 i 115/18, dalje u tekstu: Zakon) i Pravilnika o dozvoljenim ulaganjima i ograničenjima ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva mirovinskog osiguravajućeg društva (NN 2/20, dalje u tekstu: Pravilnik), Uprava Hrvatskog mirovinskog osiguravajućeg društva d.d., Gradišćanska ulica 26 (dalje u tekstu: Društvo), usvojila je dana 23. prosinca 2020. godine

IZJAVU O NAČELIMA ULAGANJA IMOVINE ZA POKRIĆE TEHNIČKIH PRIČUVA IZ DOBROVOLJNOG I OBVEZNOG MIROVINSKOG OSIGURANJA

I. UVOD

Društvo odvojeno vodi imovinu za pokriće tehničkih pričuva (dalje u tekstu: Imovina):

- iz **OBVEZNOG** mirovinskog osiguranja za doznake iz obveznih mirovinskih fondova,
- iz **DOBROVOLJNOG** mirovinskog osiguranja za doznake iz otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova i izravnih jednokratnih uplata osoba u Društvo i
- iz **DOBROVOLJNOG** mirovinskog osiguranja za doznake iz zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova

Izjava Društva prikazuje načela ulaganja, investicijske ciljeve, stratešku alokaciju uzimajući u obzir trajanje obveza iz ugovora o mirovinama, principe i tehnike mjerenja rizika ulaganja, raspodjelu rizika te usvojene strategije, interne pravilnike, metode i mjere upravljanja rizicima.

II. OSNOVNA NAČELA ULAGANJA

Imovina za pokriće tehničkih pričuva ulaže se u skladu sa Zakonom, Pravilnikom, pravilima struke te načelima urednog i savjesnog gospodarstvenika isključivo u interesu korisnika mirovine.

Prilikom ulaganja Imovine, Društvo uzima u obzir sljedeće osnovne principe:

- sigurnost ulaganja – ispunjava ekonomski i pravni aspekt ulaganja
- isplativost ulaganja – očekivani prinos na ulaganje u skladu s očekivanim tržišnim prinosom imovine sa sličnom razinom rizika
- utrživost ulaganja – mogućnost brzog unovčenja

u kratkom roku, u skladu s prirodom i trajanjem obveza iz ugovora o mirovini

- raspršenost ulaganja – očuvanje vrijednosti imovine te ograničavanje rizika gubitka od ulaganja.

Društvo neće prilikom određivanja strategija i donošenja investicijskih odluka uzimati u obzir okolišne, socijalne i upravljačke čimbenike te neće iste uključivati u investicijski proces. Ova odluka ne znači da u određenom trenutku Društvo neće donijeti drugačiju odluku u kojoj će početi uzimati u obzir ove čimbenike te će sukladno tome izmijeniti ovu Izjavu te pri izmjeni detaljno opisati gore navedene čimbenike.

U slučaju izmjene Zakona i podzakonskih odredbi te tržišnih uvjeta, Društvo će u interesu korisnika mirovina prilagoditi načela ulaganja novonastalim pravnim i tržišnim uvjetima te pri tome izmijeniti ovu izjavu, a najmanje svake tri godine.

III. STRATEGIJA ULAGANJA IMOVINE

Strateškom alokacijom imovine po osnovnim klasama dolazi se do ostvarenja dugoročnih ciljeva Društva. Strateška alokacija imovine sadrži raspodjelu imovine između osnovnih klasa imovine sa ciljanom alokacijom po osnovnim klasama imovine uz pridržavanje svih zakonskih i podzakonskih odredbi.

Osnovne klase imovine u koje će Društvo ulagati su:

- najveći dio imovine Društva bit će uloženo u dužničke vrijednosne papire RH, država članica EU i OECD, HNB-a, središnjih banaka država članica EU i OECD-a, te u ovu klasu imovine ulazi posredno i izloženost kroz ulaganja u UCITS fondove i izvedene financijske instrumente,
- dužničke vrijednosne papire dioničkih društava sa sjedištem u RH, država članica EU i OECD-a,
- vlasničke vrijednosne papire dioničkih društava iz HR, zemalja članica EU i OECD-a, te u ovu klasu imovine ulazi posredno i izloženost kroz ulaganja u UCITS fondove i izvedene financijske instrumente,
- prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca koji nisu uvršteni na uređeno tržište dioničkih društava sa sjedištem u RH, zemljama EU i OECD u imovinu za dobrovoljne mirovinska osiguranja,
- depozite i novac na računu, čime se stječe kratkoročna rezerva likvidnosti za podmirenje sadašnjih obveza isplata mirovina,
- otvorene ili zatvorene alternativne investicijske

fondove (AIF) koji imaju odobrenje za rad u RH, zemljama EU ili OECD-a,

- nekretnine koje su upisane u ZK u RH, zemljama EU ili OECD-a,
- financijske izvedenice samo ako doprinose smanjenju rizika ulaganja ili olakšavaju učinkovito upravljanje portfeljem, a prvenstveno s ciljem smanjenja tečajnog, odnosno kamatnog rizika temeljne imovine.

IV. INVESTICIJSKI PROCES DONOŠENJA ODLUKA

Uprava Društva sukladno zakonskim i podzakonskim odredbama donosi interne akte iz područja ulaganja imovine, usvaja strategiju i limite ulaganja, imenuje članove Investicijskog odbora te postupke za donošenje odluka i njihove izmjene.

Investicijski odbor se sastoji od Uprave, voditelja odjela ulaganja imovine i ALM, nositelja ključne funkcije upravljanja rizicima te upravitelja tehničkih pričuva. Investicijski odbor je zadužen za izradu prijedloga strategije ulaganja imovine, kao i analize učinkovitosti i rizičnosti upravljanja portfeljem Društva.

Investicijski odbor predlaže, a Uprava Društva usvaja stratešku alokaciju imovine koja sadrži raspodjelu imovine sa ciljanom alokacijom po osnovnim klasama imovine te rangove odstupanja od ciljane strateške alokacije imovine po klasama imovine na način da je odstupanje prihvatljivo te da je i dalje u skladu sa važećom strateškom alokacijom. Za određena ulaganja Uprava Društva je dužna ishoditi prethodno odobrenje Nadzornog odbora društva.

Odjel ulaganja imovine i ALM je zadužen za operativnu realizaciju ulaganja u okviru investicijskog procesa kao i sudjelovanje u definiranju i predlaganju strategije ulaganja te donošenju dnevnih odluka o ulaganju. Obavlja poslove upravljanja imovinom, trgovanja na domaćim i stranim tržištima, praćenja tržišta, izrade izvještaja o transakcijama, praćenja likvidnosti i služi kao potpora investicijskom procesu.

Ključna funkcija upravljanja rizicima sudjeluje u izradi ALM studije u suradnji sa upraviteljem tehničkih pričuva. Prati limite ulaganja, listu odobrenih izdavatelja vrijednosnih papira te kreditnih institucija i ovlaštenih partnera za trgovanje, sudjeluje zajedno sa odjelom ulaganja imovine i ALM u izradi prijedloga strateškog portfelja te vrši testiranja istog na pomake u ključnim pretpostavkama. Ključna funkcija upravljanja rizicima testira stvarni investicijski portfelj na osjetljivost promjena u tržišnim uvjetima poput promjena kamatnih stopa i tečajeva.

Upravitelj tehničkih pričuva izrađuje ALM studiju u

suradnji sa ključnom funkcijom upravljanja rizicima te prati usklađenost imovina sa obvezama.

Investicijski proces sastoji se od sljedećih faza:

FAZA INVESTICIJSKOG PROCESA	ORGANIZACIJSKI DIO
Praćenje tržišta, prikupljanje informacija	Ulaganje imovine i ALM, Upravljanje rizicima, Aktuarski poslovi
Izrada analiza	Ulaganje imovine i ALM, Upravljanje rizicima, Aktuarski poslovi
Prijedlog odluke o strateškoj alokaciji i rangovima odstupanja po klasama imovine	Investicijski odbor
Usvajanje odluke o strateškoj alokaciji i rangovima odstupanja po klasama imovine	Uprava
Realizacija ulaganja	Ulaganje imovine i ALM
Kontrola i namira ulaganja	Upravljanje rizicima, Administracija i podrška
Računovodstvena evidencija i vrednovanje	Administracija i podrška
Izveštavanje i praćenje	Ulaganje imovine i ALM, Administracija i podrška, Upravljanje rizicima

V. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Voditelj odjela upravljanja rizicima nositelj je ključne funkcije upravljanja rizicima u Društvu. Zadužen je za redovitu izradu i reviziju strategije, te politika upravljanja rizicima, preispitivanje učinkovitosti mjera u postupku provođenja upravljanja rizicima, te izrade vlastite procjene rizika Društva najmanje jednom u tri godine.

Sustav upravljanja rizicima omogućava ostvarivanje poslovnih ciljeva Društva, te se

postavlja na kontinuiranoj osnovi na način da se rizici identificiraju, procjenjuju, kontroliraju, upravljaju i da se redovito izvještava o rizicima na pojedinačnoj ili skupnoj osnovi kojima je Društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u aktivnostima u kojima nastoji postići strateške ciljeve.

Odjel upravljanja rizicima upravlja operativnim, kreditnim, tržišnim rizicima, rizikom likvidnosti, rizikom osiguranja, te ostalim rizicima iz redovitog poslovanja sukladno zakonskim i podzakonskim odredbama. Funkcionalnost modela upravljanja rizicima redovito će se preispitivati i tražiti nove optimalne načine i mjere upravljanja rizicima koji će biti razmatrani prema opsegu, prirodi i složenosti poslova Društva sve s ciljem kontinuiranog unapređenja, poboljšanja metoda i tehnika upravljanja rizicima.

U transakcijama financijskim instrumentima Društvo na sebe preuzima financijske rizike. Rizici koje je Društvo ocijenilo kao glavne kategorije rizika su rizik likvidnosti, kreditni, tržišni, operativni rizik i rizik promjene poreznih i/ili drugih propisa te se nad njima posebno vrši svakodnevni nadzor i procjena. Internim procedurama i pravilnicima detaljno su opisane metode, izračuni, potrebne mjere i načini izračuna izloženosti svakom pojedinačno gore navedenom riziku.

RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat financijskih aktivnosti Društva i upravljanja imovinom. Društvo je uspostavilo mjere izračuna likvidnosti i propisalo minimalni iznos vrlo likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime se osigurava kontinuirano poslovanje i aktivno upravljanje navedenim rizikom.

KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik predstavlja rizik da izdavatelj financijskog instrumenta koji se nalazi u imovini Društva neće biti u mogućnosti podmiriti svoje obveze uslijed nastanka nemogućnosti plaćanja ili drugih razloga. Društvo upravlja ovim rizikom tako da redovito procjenjuje kreditnu sposobnost izdavatelja u koje namjerava ulagati ili ulaže svoju imovinu. Radi što većeg smanjenja kreditnog rizika Društvo posluje i ulaže imovinu u druge ugovorne strane ili ugovara transakcije s drugim ugovorenim stranama koje imaju dobre pokazatelje poslovanja i kreditni rejting sukladno zakonski propisanim limitima te internim modelima za dodjelu kreditnog rejtinga.

Rizik namire je posebna vrsta kreditnog rizika, a predstavlja mogućnost da realizacija ili namira zaključenih transakcija bude otežana ili potpuno onemogućena. Prilikom sklapanja poslova za račun Društva na financijskim tržištima Društvo ugovara rokove i način namire u skladu s uobičajenom poslovnom praksom za pojedino tržište te uzima u obzir kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Rizik koncentracije odnosi se na mogućnost financijskog gubitka uslijed značajne izloženosti Društva prema pojedinim izdavateljima ili grupama izdavatelja, gospodarskim sektorima ili geografskim područjima. Zbog rizika koncentracije imovina je osjetljivija na potencijalne rizike (tržišni, kreditni, rizik likvidnosti) povezane sa ulaganjima. S obzirom na strategiju ulaganja Društvo će biti značajno izložen riziku koncentracije izdavatelju Republici Hrvatskoj te bankarskom sektoru Republike Hrvatske. Društvo dnevno prati izloženost riziku koncentracije izdavatelju te osigurava usklađenost izloženosti s ograničenjima propisanim Zakonom i podzakonskim aktima.

TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizici su svaki potencijalni gubici koji mogu nastati zbog neočekivanih i nepovoljnih kretanja cijena i raznih drugih faktora, kao što su valutni rizik, rizik promjene kamatnih stopa i rizik promjene cijena na tržištu.

Društvo redovito prati, nadzire i preispituje utjecaj gore navedenih tržišnih rizika na imovinu, odnosno portfelj ulaganja Društva koristeći različite modele i tehnike mjerenja sukladno vrsti financijskog instrumenta. Važan alat u upravljanju tržišnim rizicima je redovito provođenje testova otpornosti na stres te retroaktivno testiranje.

OPERATIVNI RIZIK I RIZIK PROMJENE POREZNIH I/ILI DRUGIH PROPISA

Operativni rizik je rizik potencijalnih gubitaka zbog neadekvatnih ili pogrešnih poslovnih procesa ili događaja prouzročenih greškama zaposlenika, sustava ili nastupa nepovoljnih vanjskih događaja. Društvo provodi aktivnu politiku upravljanja operativnim rizicima te kontinuirano preispituje postojeće poslovne procese sa svrhom svođenja operativnih rizika na najmanju moguću mjeru.

Rizik promjene poreznih i/ili drugih propisa predstavlja vjerojatnost da se porezni i/ili drugi propisi u zemlji klijenta i/ili zemljama u kojima se imovina klijenta

ulaže promijene na način koji bi negativno utjecao na prinos. Rizik promjena poreznih i/ili drugih propisa u potpunosti je izvan nadzora i utjecaja Društva.

Društvo je uspostavilo sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava usklađenost postupaka, metoda i mjera propisanih unutar Društva s važećim zakonskim i podzakonskim odredbama, za čije provođenje su zadužene ključne funkcije.

KAPACITET PREUZIMANJA I TOLERANCIJA RIZIKA

Kapacitet preuzimanja rizika se reflektira u formiranju primjerenih limita i strukture limita ulaganja. Struktura limita ulaganja prvenstveno poštuje zakonske okvire i ograničenja ulaganja koje propisuje regulator.

Osim zakonski pripisanih ograničenja ulaganja Društvo koristi i interne limite za upravljanje tržišnim rizicima.

Za utvrđivanje i mjerenje izloženosti tržišnim rizicima zadužena je ključna funkcija upravljanja rizicima koja izloženost imovine tržišnim rizicima mjeri putem više metoda i pokazatelja:

- dekompozicijom rizika imovine putem Value-at-Risk (dalje: VaR) metode,
- izračunom volatilnosti imovine,
- izračunom tečajne izloženosti i pripadnih volatilnosti tečaja,
- izračunom duracije i modificirane duracije obvezničkog dijela portfelja,

- izračunom volatilnosti portfelja dionica i sistematskog rizika u odnosu na indeks dionica.

U svrhu određivanja sklonosti rizicima i tolerancije za rizik, Društvo je definiralo cilj odnosno pragove značajnosti i pragove ranog upozorenja koji se odnose na ključne rizike te će Uprava Društva poduzeti potrebne radnje u slučaju dostizanja navedenih pragova sukladno Pravilniku o upravljanju rizicima i drugim internim aktima.

Kroz razvoj i implementaciju pisanih politika i pravila za upravljanje rizicima, putem ostalih internih akata (procedura i odluka) te putem jasne strukture s definiranim ulogama, odgovornostima, kompetencijama i kroz stalno razvijanje kulture rizika Društvo dolazi do cilja osiguravanja učinkovitosti i prikladnosti cijelog procesa upravljanja rizicima.

Kultura rizika u Društvu je vrlo bitna i obuhvaća najmanje opću svjesnost o rizicima na svim razinama Društva, odnos i ponašanje radnika prema rizicima i u vezi s rizicima te upravljanje rizicima uzimajući u obzir sklonost preuzimanja rizika.

Uprava Hrvatskog mirovinskog osiguravajućeg društva d.d.	
Renata Gecan Milek, predsjednica Uprave	
Blaženka Križanac, članica Uprave	